

Sektor budowlany musi się włączyć w walkę ze zmianami klimatu

Ograniczanie negatywnych skutków zmian klimatycznych jest jednym z największych wyzwań gospodarczych nadchodzących dekad. Kluczową rolę będzie odgrywał w tym względzie sektor budowlany, który cechuje wysoka emisyjność, związana zarówno z produkcją materiałów budowlanych, jak i późniejszą eksploatacją budynków. Według danych Komisji Europejskiej, budynki w UE generują około 40% zużycia energii i odpowiadają za 36% emisji gazów cieplarnianych. Znaczące obniżenie emisyjności sektora budowlanego jest więc niezbędne dla realizacji celów klimatycznych wyznaczonych przez ONZ w ramach Porozumienia Paryskiego, które weszło w życie 4 listopada 2016 roku.

W zmniejszeniu śladu węglowego mają pomóc branży wytyczne inicjatywy Celów Opartych na Dowodach Naukowych (Science Based Targets initiative, w skrócie SBTi) - międzynarodowej koalicji organizacji eksperckich, tworzonej m.in. przez Światowy Instytut Zasobów (World Resources Institute), Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody (World Wide Fund for Nature) oraz wyspecjalizowaną komórkę Organizacji Narodów Zjednoczonych - Global Compact.

Powstała w 2015 roku inicjatywa wspiera prywatne firmy w wyznaczaniu celów klimatycznych zgodnych z aktualnym stanem wiedzy naukowej. W październiku 2021 roku eksperci SBTi opublikowali pierwszy międzynarodowy standard osiągnięcia neutralności węglowej przez korporacje. Jak stwierdza Alberto Carrillo Pineda, dyrektor zarządzający inicjatywy, przed publikacją tego dokumentu, firmy same określały swoje cele klimatyczne, przez co nie istniał niezależny mechanizm umożliwiający rzetelną ocenę jakości podejmowanych przez nie działań. "Dzięki standardowi neutralności klimatycznej SBTi, firmy zyskały pierwszy wiarygodny mechanizm certyfikacji, pozwalający im wykazać przed konsumentami, inwestorami i organami regulacyjnymi, że ich dążenia do ograniczenia emisji CO₂, faktycznie odbywają się w tempie i skali wymaganej do utrzymania globalnego ocieplenia na poziomie 1,5°C."

Wraz z publikacją standardu, koalicja zaczęła udostępniać wytyczne dla poszczególnych branż, a wśród nich budownictwa będącego, zdaniem związanych z nią specjalistów, jednym z najważniejszych obszarów przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

Według danych SBTi, już obecnie sektor ten odpowiada globalnie za około 37% emisji gazów cieplarnianych, zaś między 2020 a 2050 roku prognozuje się zwiększenie powierzchni użytkowej budynków o 75%. Oznacza to, że jeśli branża nie podejmie w

najbliższych latach zdecydowanych kroków zaradczych, jej ślad węglowy dramatycznie się zwiększy, co może zagrozić realizacji celów klimatycznych określonych w Porozumieniu Paryskim. Przyjęty podczas 21 Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu dokument zobowiązuje kraje członkowskie ONZ do podjęcia działań na rzecz uzyskania limitu wzrostu temperatury na poziomie 1,5 °C w porównaniu z czasami przedprzemysłowymi.

Aby uniknąć czarnego scenariusza związanego z przekroczeniem tego limitu, SBTi w współpracy z przedstawicielami świata nauki oraz branży budowlanej opracowuje obecnie program stopniowego osiągania przez sektor neutralności węglowej. Program ten obejmuje redukcję zarówno tzw. wbudowanego śladu węglowego, tj. emisji związanych z produkcją materiałów budowlanych, przede wszystkim cementu, stali i szkła, jak i operacyjnego śladu węglowego, będącego efektem eksploatacji budynków.

Jednym z pierwszych dużych, międzynarodowych firm z sektora budownictwa, które przystąpiły do programu jest, działająca także na polskim rynku, grupa VELUX. Podmioty należące do grupy, kierując się wytycznymi SBTi, zobowiązały się do zredukowania do 2030 roku emisji związanych z bezpośrednim spalaniem paliw oraz zużywaniem zakupionej energii elektrycznej i ciepłej o 100% w stosunku do stanu z 2020 roku.

Dla osiągnięcia tych celów grupa musi wprowadzić przed końcem dekady daleko idące zmiany w zakresie rodzaju i ilości wykorzystywanych przez nią materiałów oraz zredukować zużycie energii przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności procesu produkcyjnego i zminimalizowaniu odpadów produkcyjnych. Obecnie proces osiągania przez grupę neutralności klimatycznej wdrażany jest w spółce Altaterra. Reorganizuje ona produkcję okien Dakea dla zmniejszenia ich ogólnej wagi i zastąpienia części wykorzystywanych w nich materiałów substytutami o mniejszym śladzie węglowym. Wprowadzane przez spółkę zmiany obejmują również całkowitą eliminację plastiku z opakowań i zastąpienie go materiałami w pełni recyklowanymi. Firma podjęła także starania na rzecz dalszej redukcji odpadów produkcyjnych, dążąc do osiągnięcia stanu *zero waste* (dosłownie “zero odpadów”).

W efekcie tych działań w 2030 roku produkty firmy mają mieć o połowę mniejszy ślad węglowy w stosunku do stanu obecnego, o tyle samo zostanie ograniczona ilość odpadów produkcyjnych, a niepoddające się recyklingowi materiały zostaną całkowicie wyeliminowane z opakowań. W procesie obliczenia jej śladu węglowego firmę wspierała Carbon Trust, niezależna organizacja ekspercka specjalizująca się w opracowywaniu i wdrażaniu

programów osiągnięcia neutralności klimatycznej.

Jak stwierdza Krzysztof Dudek, Dyrektor Generalny Altaterra, "Nasza strategia zrównoważonego rozwoju WeCare obejmuje szereg inicjatyw mających na celu redukcję emisji do 2030 roku, ale także działania promujące odpowiedzialny biznes i styl życia wśród naszych pracowników, dostawców i klientów. Zobowiązania, które na siebie przyjęliśmy są wynikiem wielu miesięcy ciężkiej pracy naszych pracowników i ekspertów z SBTi. Realizacja tych celów będzie wymagała od nas wprowadzenia wielu zmian w sposobie funkcjonowania firmy. Uznajemy je za nasz niezbędny wkład w osiągnięcie celów klimatycznych określonych w Porozumieniu Paryskim".

Podmioty przystępujące do inicjatywy Celów Opartych na Dowodach Naukowych są zobowiązane do stałego monitorowania swoich działań i ich publicznego raportowania, w zgodzie ze standardami określonymi przez Carbon Disclosure Project. Ma to nie tylko mobilizować je do dotrzymywania składanych przez nie deklaracji klimatycznych, ale co nie mniej istotne, zachęcać innych uczestników rynku do podążania ich śladem. Firmy obserwują się bowiem wzajemnie i często biorą przykład z liderów swojej branży. W obliczu wyzwań klimatycznych jest zaś niezmiennie istotne, by działania na rzecz zredukowania śladu węglowego podejmowały całe sektory, a nie jedynie pojedyncze podmioty. Z uwagi na wysoką emisyjność i bardzo duży wpływ na inne obszary gospodarki, branża budowlana ma w tym względzie szczególnie wiele do zrobienia.